

Till kommunfullmäktige i Danderyd

Motion med anledning av att kommunstyrelsens ordförande i samarbete med fyra kommunala tjänstemän beslutat polisanmäla en folkvald ersättare i Danderyds kommunfullmäktige för grovt förtal i ett på Facebook publicerat inlägg.

Bakgrund

Danderyds kommun har polisanmält en folkvald ersättare i kommunfullmäktige för grovt förtal, alternativt förtal, av kommunstyrelsens ordförande och bildningsdirektören. Det är, skriver man, påkallat ur allmän synpunkt att åklagaren väcker åtal. Målsägandena, kommunstyrelsen ordförande och bildningsdirektören biträder anmälan och anger brottet till åtal.

Danderydscenterns gruppledare frågade i mail kanslichefen:

Vilken tjänsteperson har skrivit polisanmälan? Hon svarade:

”Kommundirektören, t.f. administrative direktören och kommunjuristen är handläggare på ärendet. Polisanmälan är en samproduktion av de tre.” (namnen av oss utbytta mot titlarna).

M.M. (den polisanmälda) har i ett inlägg på Facebook svarat på en fråga om vad hon anser om hanteringen av Svalnässkolan, ett politiskt viktigt ärende i kommunen. Några namn nämns inte i inlägget, men det står kommunstyrelsens ordförande, och därmed är en person identifierad. Någon annan person är inte nämnd med vare sig namn eller titel. Trots detta skriver bildningsdirektören under en polisanmälan om grovt förtal av honom.

Lagfästa rättigheter ska värnas

Vi har en grundlagsfäst yttrandefrihet i vårt land. Det innebär inte att man kan säga vad som helst utan att det kan få konsekvenser. Den som anser sig förtalad kan nyttja sin rätt att få saken prövad av åklagare och

eventuellt förd till domstol för avgörande. En utmärkt ordning. Med detta sagt har vi inga synpunkter på att kommunstyrelsens ordförande vill få inlägget på Facebook prövat. Det är hennes lagfästa rättighet, som vi värnar på samma sätt som vi värnar yttrandefriheten.

Eftersom frågan kan bli föremål för domstolsprövning, kan någon eller några av oss bli kallade som vittnen. Mot denna bakgrund kommer vi inte att framföra några synpunkter på vare sig inlägget på Facebook eller på kommunstyrelsens ordförandes reaktion på detta. Vi kommer i nedanstående att hålla oss till kommunens handläggning av ärendet.

Kommunens handläggning av ärendet

Kommunstyrelsens ordförande har, som framgår av ovanstående, inte på egen hand polisanmält inlägget på Facebook. Hade hon tagit hjälp av egen advokat eller sin partiorganisation, hade det inte funnits skäl att ha några synpunkter på hanteringen.

Men nu är det så att fyra av Danderyds kommuns tjänstemän: kommundirektören, t.f. administrative direktören, Bildningsdirektören och kommunjuristen, är inblandade i polisanmälan. De har använt kommunens resurser, juridiska och ekonomiska, det vill säga skattebetalarnas pengar, för att tillsammans med kommunstyrelsens ordförande ordna en polisanmälan mot en folkvald ersättare i kommunfullmäktige.

Tjänstemän är inte överordnade förtroendevalda

Ingen av dessa fyra tjänstemän är politiskt tillsatta. Mot denna bakgrund måste ställas kravet att de aldrig i tjänsten ska lägga sig i politiska debatter, diskussioner eller kontroverser. Det är helt enkelt inte deras bord. Samtliga dessa tjänstemän ska arbeta för Danderyds kommun, och för alla förtroendevalda som Danderydsborna väljer att företräda dem.

Eventuella problem i deras arbete ska hanteras av dem de är underställda, det vill säga den styrelse eller nämnd de lyder under. De kan aldrig vara överordnade den folkvalda fullmäktigeförsamlingen. När rågången mellan förtroendevaldas och tjänstepersonernas olika uppgifter elimineras på detta flagranta sätt blir det något helt annat. Det är en samlad maktarrogans som väcker obehag hos många.

Det är en folkvald ersättare i fullmäktige man anmäler

I ett mail till Danderydscenterns gruppleddare skriver kommundirektören: *”Jag vill särskilt betona att den polisanmälan som föranlett frågan inte är riktad mot en förtroendevald. En person bakom ett Facebook-alias ger i ett inlägg på Facebook uttryck för...”* Inlägget på Facebook är underskrivet med skribentens på Facebook väl kända för- och efternamn. Inte med något ”alias”. Om det är så att kommundirektören inte känner namnet på fullmäktiges ledamöter och ersättare är det i sig anmärkningsvärt.

Den som däremot har klart för sig VEM de polisanmäler är kommunstyrelsens ordförande. Hon sände den 26 augusti, samma dag som polisanmälan gjordes, ett mail till Danderydscenterns gruppleddare i vilket hon informerade om att polisanmälan gjorts. Hon avslutade meddelandet med följande *”Jag hoppas att det inträffade föranleder en utslutning av M. M. från Danderydscentern”*.

Det finns inte stöd för agerandet

Som politiskt parti är det vårt ansvar gentemot våra uppdragsgivare, våra väljare nästan var fjärde Danderydsbo, att granska tjänstemännens ämbetsutövning. Efter att kommunstyrelsens ordförande informerat Danderydscenterns gruppleddare om att polisanmälan gjorts, sändes följande meddelande till kanslichefen: *”Kan du vara snäll och sända mig delegationsbeslutet för polisanmälan om grovt förtal. Och även paragrafen i reglementet som delegationsbeslutet hänvisar till.”* Kanslichefens svar: *”Det finns inget delegationsbeslut för polisanmälan. Är det bifogade riktlinjer vid hot och våld mot förtroendevalda som du åsyftar?”*

Gruppleddaren vidhöll frågan:

”Det måste vara någon som fattat beslut om att polisanmäla i kommunens namn. Det står att DANDERYDS KOMMUN anmäler. Och det är skrivet på kommunens papper. Dessutom har två tjänstemän, varav den ene är kommunens högsta tjänsteman skrivit på anmälan. Det måste finnas dokumenterat i ett beslut att göra detta. Är du säker på att det inte finns något beslut? Hot och våld har väl ingenting med detta att göra. Polisanmälan gäller en förtroendevald ersättare i fullmäktige, som utanför kommunen på Facebook skrivit ett inlägg. I detta inlägg finns inte uttalat något hot mot någon” Nytt besked från kanslichefen: *”Det finns inget delegationsbeslut kopplat till polisanmälan”*.

Man har således hanterat ärendet utan att det finns något beslut om eller någon dokumentation om hur detta har gått till. Det innebär att det inte

finns möjlighet att överklaga att kommunstyrelsens ordförande i samarbete med fyra kommunala tjänstemän för Danderyds kommuns räkning polisanmäler en ersättare i kommunfullmäktige.

Danderydscenterns gruppleddare har, som framgår ovan, även haft mailväxling med kommundirektören i detta ärende. Han skriver: *"Jag vill tydliggöra att anmälan grundar sig på den fördelning av arbetsmiljöuppgifter som ger mig både ett mandat och skyldighet att agera i min befattning." "Danderyds kommun anmäler, utifrån sitt arbetsmiljöansvar, brottet som arbetsgivare."* Kommundirektören skriver vidare *"I sitt beslut den 9 december 2019, § 178 har kommunfullmäktige fördelat sina arbetsmiljöuppgifter, via kommunstyrelsen och nämnderna, till kommundirektören."*

Det dokument han hänvisar till är Rutin - systematiskt miljöarbete (SAM). I Beslutsparagrafen från 2019-08-13 står **"Kommunfullmäktige har det yttersta ansvaret för arbetsmiljön inom kommunens verksamheter (vår fetstilsmarkering)."** Under rubriken "Uppgiftsfördelning" står **"Kommunfullmäktige har det yttersta ansvaret för att skapa förutsättningar för en god arbetsmiljö inom kommunens verksamheter (vår fetstilsmarkering)."** Det finns inte något i detta dokument som ger stöd för den hantering som nu ägt rum.

I dokumentet "Riktlinjer vid hot och våld mot förtroendevalda i Danderyds kommun", som kanslichefen skickade som förklaring till polisanmälan, finns inte heller något stöd för det som nu skett. Det finns inte något stöd för tjänstepersoner att i tjänsten, tillsammans med enskilda förtroendevalda, ta ställning till och polisanmäla politiska debattinlägg som förtroendevalda gör i olika debattforum. Och det är det just detta ärende handlar om.

Med hänvisning till ovanstående begär vi att fullmäktige ska besluta

1. att de två dokument som tjänstepersoner har hänvisat till i detta ärende, dels "Riktlinjer vid hot och våld mot förtroendevalda i Danderyds kommun" dels "Rutin - systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM)" ska revideras. Det ska i dem klart framgå att om något händer, som föranleder ett ställningstagande till om Danderyds kommun ska polisanmäla en enskild förtroendevald, ska beslut om sådan polisanmälan fattas under den folkvalda församlingens, kommunfullmäktiges ansvar. Själva beslutet kan fullmäktige delegera till annan politisk instans, till exempel kommunstyrelsen

eller fullmäktiges gruppleddare. Till deras förfogande ska vid sådan prövning ställas en fristående juridisk konsult, specialiserad på kommunalrätt.

2. att utfärda regler och direktiv som innebär att alla förslag om att Danderyds kommun ska polisanmäla enskilda förtroendevalda, oavsett vad saken gäller, ska ligga inom kommunfullmäktiges ansvarsområde. Fullmäktige bestämmer vilken politisk instans, som ska hantera sådana ärenden, till exempel kommunstyrelsen eller fullmäktiges gruppleddare. Till deras förfogande ska vid sådan prövning ställas en fristående juridisk konsult, specialiserad på kommunalrätt.

3. att om den i denna motion behandlade polisanmälan leder till att åklagaren beslutar att föra ärendet till domstol ska kommunen, det vill säga skattebetalarna, inte stå för några kostnader. De som polisanmält M.M. ska själva bekosta den hjälp, till exempel juridiskt biträde, de anser sig behöva i processen.

Danderyd den 12 oktober 2020

Siv Sahlström
Gruppleddare (C)

Lovisa Eriksson (C)
Patrik Nimmerstam (C)
Christian Ljungdahl (C)
Lena Ringstedt (C)
Robert Bryhn (C)
Inger Fabian (C)
Karl-Johan Nybell (C)
Eva Lindman Marko (C)
Christina Strenger-Böös (C)
Lukas Johannesson (C)